

Міжнародний день собак-поводирів відзначається в останню середу квітня більше ніж в 60-ти країнах світу. Нажаль, в Україні приводів для святкування не має. І не тому, що українським незрячим не потрібні собаки-поводирі, а тому що таких собак в нашій державі просто не існує. Правда, нещодавно великої популярності на центральних телеканалах і в Інтернеті отримала новина про те, як у Києві незрячого не пустили в метро з собакою-поводирем... Емоційні відеоролики викликали у глядачів співчуття і жалість до незрячого та обурення діями персоналу метрополітену. Одразу з'явилося багато так званих експертів по реабілітації людей з порушеннями зору взагалі і по собакам-поводирям, зокрема. Як виявилось згодом, собака-поводир героя відео сюжету, насправді, не була собакою-поводирем, оскільки не має сертифікату. У зв'язку з цією ситуацією, виникли знову питання, чи потрібні взагалі собаки-поводирі в Україні, а якщо потрібні – де їх взяти?

Звернемось до фактів: першим фактом є те, що після розвалу Радянського Союзу, Україна залишилась без спеціалізованих шкіл по підготовці собак-поводирів, а українські незрячі – без цих помічників. Факт другий: тему собак поводитирів, як одну зі складових системи реабілітації людей з порушеннями зору, вже за часів незалежності вперше підняла Ужгородська міська громадська організація інвалідів зору «Дивосвіт».

З квітня 2012 року по березень 2014 року організація була партнером в реалізації проекту «Передача методів реабілітації інвалідів по зору, які використовуються в Північній Угорщині, іноземним партнерам» в рамках Програми транскордонного співробітництва Угорщини, Румунії, Словаччини та України. Крім методів реабілітації, які застосовуються на території Угорщини, активно вивчався такий напрямок, як використання собак-поводирів.

За час проекту було підготовлено 6 собак, 3 з них залишилися в Угорщині, 2 було передано в Румунію, а один, в березні 2014 року, прибув на Україну. Організація «Дивосвіт» в свою чергу передала собаку українській незрячій з Мукачеве. Проте на цьому діяльність громадської організації «Дивосвіт» в напрямку популяризації і впровадження собак-поводирів в Україні не припинилась. У активістів ГО «Дивосвіт» виникло величезне бажання зрушити з мертвої точки вирішення даного питання в Україні. Першим таким рішучим кроком стало проведення в м. Ужгороді, в жовтні 2013 року, Всеукраїнським громадським об'єднанням «Національна Асамблея інвалідів України» (НАІУ) та Ужгородською міською громадською організацією інвалідів зору «Дивосвіт» міжнародного інформаційного семінару «Перспективи впровадження в Україні міжнародного досвіду використання собак-поводирів, як активних помічників осіб

з вадами зору», в якому взяли участь кінологи-ентузіасти з більшості регіонів України, а також громадські лідери, яким ця тема актуальна і цікава. На семінар були запрошені наші партнери з Угорщини та Румунії, щоб поділитися своїм досвідом.

Тема виявилась настільки актуальною, що через рік, у жовтні 2014 року, вже був проведений всеукраїнський форум «Теоретичні та практичні аспекти застосування собак-поводирів в Україні», на який зібралися усі зацікавлені в даній проблематиці сторони: незрячі активісти, кінологи, юристи, керівники громадських організацій людей з порушеннями зору, представники влади тощо.

Слід зазначити, що 13 грудня 2006 року Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй прийняла Конвенцію «Про права людей з інвалідністю» та факультативний протокол до Конвенції. Ці два надзвичайно важливих документи були ратифіковані Верховною Радою України 16 грудня 2009 року та набрали чинності для України 6 березня 2010 року. Відповідно до статті 9 Конвенції про права людей з інвалідністю, щоб надати людям з інвалідністю можливість вести незалежний спосіб життя й усебічно брати участь у всіх аспектах життя, держави-учасниці вживають належних заходів для забезпечення людям з інвалідністю доступу нарівні з іншими до фізичного оточення, транспорту, інформації та зв'язку. Держави-учасниці вживають належних заходів для того, щоб надавати різні види послуг помічників і посередників, зокрема провідників, читців і професійних сурдоперекладачів, для полегшення доступності будинків та інших об'єктів, відкритих для населення. Закордонний досвід свідчить, що надійними помічниками незрячих були і залишаються собаки-провідники, які супроводжують незрячих на навчання та роботу, до магазину та аптеки, а також за іншими необхідними маршрутами.

Отож, учасники форуму в Ужгороді за підсумками своєї діяльності прийняли резолюцію, в якій рекомендували Уряду створити робочу групу з представників громадських організацій, кінологів, реабілітологів, психологів, освітян, журналістів, юристів та держслужбовців для проведення подальшої діяльності з метою створення умов для підготовки в Україні собак-поводирів для осіб з порушеннями зору.

Були також надіслані листи звернення до Президента України та до Прем'єр-міністра України з конкретними пропозиціями, щодо впровадження інституту собак-поводирів в Україні.

Нажаль, на всі звернення була отримана лише відписка з Департаменту соціального захисту інвалідів Міністерства соціальної політики України про те, що у держави відсутні кошти на фінансування даної сфери. У відповіді не містилось ні глибокого аналізу

можливого впровадження системи підготовки та застосування собак-поводирів, ні навіть фінансового аспекту цієї проблеми. На даний час, жодний спеціаліст, не пояснив, яка ж буде ціна собаки-поводиря і на чому вона ґрунтується.

Так що, в підсумку – держава економить свої кошти, а українські незрячі сидять в чотирьох стінах!